

Houd Nederland duurzaam concurrerend door solide investeringen

Koester de kenniseconomie en innovatief ondernemerschap - het is de basis van een welvarend Nederland

Kennisontwikkeling en innovatief (technologisch) ondernemerschap vormen samen de ruggengraat van een veerkrachtige economie. Kennisintensieve startups en scale-ups dragen bij aan ons verdienvermogen, zorgen voor toenemende productiviteit, strategische autonomie en bieden maatschappelijke oplossingen.

Bezuinigingen op onderzoek en onderwijs, en het stopzetten van het Groeifonds belemmeren niet alleen innovatie, maar verzwakken ook de competitieve positie van Nederland binnen Europa en wereldwijd.

Investeren in het ontstaan en de groei van deze bedrijven is van belang om die impact te kunnen realiseren. Dit kan voorkomen worden door inzet op:

1. Impact als uitgangspunt van valorisatie
2. 'Erkennen en Waarderen'- ook van ondernemende wetenschappers
3. Stimulerend en transparant Tech transfer / Spin-off proces
4. Vergroot de impact van het Groeifonds door professioneel portfolio beheer en sturing op output

De reis die ondernemers afleggen - vanaf de start in onderzoek tot de toepassing van innovatie in sectoren zoals klimaat- en energie, zorg of veiligheid - is een traject van vele jaren. Echter, een succesvolle reis valt of staat met een sterke start, dit is het (toegepast) wetenschappelijk onderzoek en de valorisatie daarvan. Wij vragen daarom om aandacht voor de volgende punten.

1. Neem impact als uitgangspunt bij valorisatie

Nederland produceert onderzoek van hoge kwaliteit, maar het is lastig om deze hoogwaardige kennis om te zetten in directe impact op nieuwe bedrijvigheid die oplossingen bieden voor grote maatschappelijke uitdagingen. Dat is een gemiste kans, omdat kennisintensieve startups met een IP-licentie of startups waarin universiteiten een aandeel hebben bijna 2x meer kans hebben om financiering te ontvangen en 5x hogere investeringsniveaus ontvangen¹. Ofwel: de groeipotentie wijkt significant af van bedrijven die dit niet hebben. Tegelijk zien we dat 7 van de 8 patenten niet worden gebruikt, of worden gelicenseerd aan corporates (dit laatste is een bewijs van de hoge toegevoegde waarde van het patent)².

Valorisatie krijgt als derde kerntaak bij universiteiten niet de nadruk die het verdient. Er is bestuurlijk vastgelegd dat universiteiten 2,5% van hun budget moeten besteden aan valorisatie-inspanningen, maar dat is in de praktijk nog niet het geval.

→ Meer transparantie over de inspanningen van universiteiten op de valorisatie taak kan helpen de inzet te vergroten zonder de autonomie van universiteiten aan te tasten.

Tegelijkertijd zien we ook dat veel goede valorisatie initiatieven niet altijd leiden tot gewenste resultaten, door een gebrek aan standaardisering en professionalisering. Dit leidt ertoe dat wetenschappelijke innovaties op de plank blijven liggen.

→ Een centrale aanpak kan bijdragen aan het versterken en professionaliseren van de lokale uitvoeringscapaciteit.

¹ State of Dutch Tech 2024

² State of Dutch Tech 2024

2. 'Erkennen en Waarden'- ook van ondernemende wetenschappers

Kennisinstellingen zijn een belangrijk onderdeel van het ecosysteem van de innovatieve sector in Nederland. De transitie naar een vierde generatie kennisinstellingen zal ook een transitie betekenen voor de rol van de wetenschapper. Een continue bewegende rol, die zich niet meer lineair van PhD'er tot hoogleraar hoeft te ontwikkelen, maar waarbij ondernemerschap een evenzo gewaardeerde stap is binnen de professionele ontwikkeling. Dit leidt uiteindelijk tot een grotere bijdrage van de wetenschap aan de maatschappij.

- Ondersteun deze verbreding van carrièrepaden, en geef wetenschappers de ruimte om een volledige carrière switch te maken, maar zeker ook in deeltijd te kunnen ondernemen of voor een aantal jaar een uitstap te kunnen maken. Blijf daarom inzetten op bijvoorbeeld de Faculty of Impact. Dit biedt aan promovendi twee jaar de kans om aan het ondernemerschap te proeven. Het programma heeft zich bewezen en zou verder uitgebreid kunnen worden.
- Waardeer en beloon ondernemendheid ook op afdelingsniveau en breng het beter in verhouding tot bijvoorbeeld aantallen publicaties.

3. Stimulerend en transparant tech transfer / spin-off proces

Veel ondernemers die vanuit de academische omgeving een bedrijf willen bouwen doen dit voor het eerst, hebben dus support nodig bij het ondernemen en zijn ook afhankelijk van de kennisinstelling. Om hen goed op weg te helpen is een snel, transparant en stimulerend proces nodig voor een soepele start met goede kansen voor opschalen en investeerbaarheid. In samenwerking met Knowledge Transfer Offices (KTO's), onderzoekers, ondernemers en investeerders is een eerste raamwerk ontwikkeld dat helderheid moet bieden over de spin-off routes die er zijn (o.a. de wetenschapper wordt fulltime of parttime ondernemer), waar je in de onderhandeling afspraken over maakt (bijvoorbeeld alleen over royalty's of ook over aandelen) en welke overeenkomsten daaruit voortkomen.

- Ontwikkel het [Spin-off framework](#) en daarbinnen de standaard termsheets met alle betrokken partijen, inclusief onderzoekers, ondernemers en investeerders
- Zorg voor transparante rapportage vanuit kennisinstellingen over de gemaakte dealterms, side letters en agreements
- Creëer een loket voor onderzoekers en ondernemers om onafhankelijk advies in te kunnen winnen rondom het spin-off proces en waar nodig ook support en arbitrage.
- Overweeg om valorisatie inspanningen van alle universiteiten te centraliseren of te combineren in regionale expertise centra om de doelmatigheid van valorisatie te vergroten

4. Vergroot de impact van het Groeifonds door professioneel portfolio beheer en sturing op output

Het tech ecosysteem in Nederland bedraagt inmiddels 242 miljard euro en er is potentie om dat de komende jaren verveelvoudigen³. Echter wordt de potentie van de tech sector momenteel nog onvoldoende benut. Een reden daarvan is het ontbreken van zekerheid over (de keuzes voor) duurzame inzet en investeringen van de overheid. Grote publieke investeringen hebben een hefboom effect op het ontlokken van private investeringen, wat de algehele R&D-quote verhoogt. Het Groeifonds bood hiervoor vele mogelijkheden door zowel lange termijn investeringen mogelijk te maken en daarmee consistent beleid te voeren als door de risico's van het investeren in opkomende technologieën te reduceren. Om de impact van de wél toegekende Groeifondsprojecten te maximaliseren vragen wij:

- Professionaliseer het portfolio management van de lopende Groeifonds projecten en stuur daarbij op valorisatie en impact (verdienvermogen, productiviteit)
- Leg de aanpak en geleerde lessen vast zodat daarvan geleerd kan worden bij toekomstige publieke investeringsprogramma's.

³ State of Dutch Tech 2024

Ten slotte, kennisinstellingen, de overheid, incubators, bedrijven en investeerders; iedereen heeft een rol bij de weg van wetenschap tot impact. Een intensieve samenwerking tussen deze partijen vergroot het impact potentieel en biedt een aantrekkelijk perspectief voor de uitdagingen voor Nederland om zo bij te dragen aan een veilig, innovatief en competitief Nederland. Blijf hierin investeren. Wij vragen u om door te pakken op de [9 speerpunten](#) van Science to Impact en de niet-financiële aanbevelingen uit het Deltaplan Valorisatie, het laatste zoals toegezegd in het regeerakkoord.